

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava-Zábřeh, Horymírova 100

Základní škola Ostrava-Zábřeh, Horymírova 100, 700 30 Ostrava-Zábřeh

Identifikátor školy: 600 144 968

Termín konání komplexní inspekce: 5. - 8. listopad 2001

Čj.	146 1286/01-05 043
Signatura	kn6cv112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava-Zábřeh, Horymírova 100 je úplnou základní školou s 26 třídami 1. a 2. stupně. V době inspekce plnilo ve škole povinnou školní docházku 576 žáků. Škola zatím nezískala právní subjektivitu, hospodaří jako zálohovaná organizace. Funkci zaměstnavatele plní Magistrát města Ostravy.

Škola poskytuje základní školní vzdělání žákům Městského obvodu Ostrava-Jih. Zřizovatel naplnil ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a určil závaznou vyhláškou spádový obvod školy.

V 1. - 3. ročníku a v 6. - 9. ročníku jsou žáci vzděláváni podle programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně úprav a dodatků schválených MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Ve třídách 4. a 5. ročníku jsou žáci vzděláváni zatím podle vzdělávacího programu Obecná škola vydaného MŠMT ČR pod čj. 12 035/97-20. Koncepce školy pro následující roky počítá s přechodem školy ke vzdělávacímu programu Základní škola ve všech ročnících. Specializované třídy pro žáky se specifickými poruchami v učení a chování nebyly ředitelkou školy zřízeny. Žáci jsou vřazováni do běžných tříd a v souladu s doporučením pedagogicko-psychologické poradny je jim poskytována individuální péče.

Součástí školy je školní družina. Stravování žáků a pedagogických pracovníků je zajištěno v školní jídelně, která není součástí školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka českého jazyka probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola, ve 4. a 5. ročnících podle programu Obecná škola. Týdenní hodinová dotace v 1. až 9. ročníku souhlasila se zvolenými vzdělávacími programy. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajišťována kontrolní činností vedení školy a dále koordinační činností metodických orgánů. Příprava výuky v hospitovaných hodinách byla promyšlená, výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně, odpovídaly základnímu standardu vzdělávání.

Jedna z vyučujících, u níž proběhla hospitace, nezískala odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku ve třídách 1. stupně základní školy.

Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a ve většině hodin byl k těmto dětem zaznamenán taktivní a citlivý přístup.

Výuka probíhala v kmenových třídách vybavených standardním školním nábytkem. Učebny nižšího stupně působí pěkným estetickým dojmem. K jejich výzdobě je využíváno vlastních prací žáků a tabelárních pomůcek zaměřených k probíranému učivu. Dostatek magnetických tabulí, fólií a karet umožňoval ve třídách prvního stupně řadu forem a metod práce. Třídy vyššího stupně působí strohým dojmem. Vybavení učebními pomůckami je na standardní úrovni. Většina pomůcek je starších, postupně probíhá jejich obnova a modernizace. Řadu jednoduchých pomůcek si vyučující zhotovují sami. Didaktická technika byla využívána sporadicky.

Ze státních prostředků byly zakoupeny učebnice českého jazyka, jež získaly doložku MŠMT ČR.

Příprava výuky v navštívených hodinách byla dobře promyšlená, výukové cíle byly stanoveny

vhodně a přiměřeně, odpovídaly základnímu standardu vzdělání. Většina sledovaných hodin byla pečlivě připravena po stránce organizační i metodické. Učitelky řídily výuku jasnými a srozumitelnými pokyny, respektovaly individuální tempo dětí, k odstranění únavy zařazovaly ve třídách nižšího stupně relaxační chvílky. Výběr látky s množstvím informací odpovídal věkovým zvláštnostem a specifickým podmínkám tříd. Vyučující v průběhu hodin sledovaly, čeho mají žáci dosáhnout. Formy a metody práce vycházely především z obsahu probíraného učiva, žáci byli vedeni ke schopnosti učivo aplikovat. Pracovali samostatně i ve skupinách, ve výuce se střídala práce s učebnicí s ústními a písemnými cvičeními. Vyučující zohledňovaly individuální potřeby a schopnosti žáků, věnovaly pozornost prospěchově slabším i žákům talentovaným, pro které měly připraveny náročnější úkoly.

V hospitovaných hodinách uplatňovaly učitelky mezipředmětové vztahy a využívaly životních zkušeností žáků. Vstupní i průběžná motivace udržovala pozornost žáků, pozitivní klasifikace a hodnocení ústní i písemné aktivizovalo děti po celou dobu výuky. Kontrolou žákovské dokumentace bylo zjištěno, že grafické práce žáků jsou vyučujícími kontrolovány, opravovány a hodnoceny. Jejich úprava je velmi dobrá.

Oblast interakce a komunikace se ve výuce řídila dohodnutými pravidly jednání, jež byla většinou žáků akceptována. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování v navštívených hodinách byla velmi dobrá. Převážná většina žáků se chovala ukázněně, aktivně se zapojovala do vyučovacího procesu.

Celkově byla výuka českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

Škola umožňuje výuku anglického a německého jazyka. V průběhu inspekce bylo navštíveno sedm vyučovacích hodin anglického a pět hodin německého jazyka ve třídách 1. i 2. stupně.

Výuka cizích jazyků je dotována třemi hodinami týdně ve všech ročnících, což je v souladu s požadavky učebního plánu obou vzdělávacích programů, podle nichž se ve škole pracuje. Vyučující cizího jazyka nevycházely při rozvržení učiva primárně z osnov, nýbrž z používaných učebnic. Pokusily se o analýzu současného stavu, o porovnání požadavků stanovených osnovami a obsahu učebnic, ale nedokázaly ji zatím dovést k žádoucím závěrům. Celková promyšlená strategie, která by pro jednotlivé ročníky stanovila závazné dílčí cíle, kterých je třeba (pokud nenastane mimořádná situace) dosáhnout, zatím nebyla vytvořena. Skutečnost, že se v 5. ročníku vyučuje podle učebnice 4. ročníku, v 6. ročníku je užívána učebnice pro 5. ročník, dokládá přesuny učiva mezi jednotlivými etapami vzdělávacích programů. Rozšiřující učivo (viz dodatek k vzdělávacímu programu) není v plánech vyznačeno. Přesuny základního učiva (slovesné časy) poškodily žáky, kteří přecházeli v průběhu školní docházky na jiné školy.

Dlouhodobě velmi dobré personální podmínky pro výuku anglického jazyka jsou založeny na soustavném úsilí vedení školy zajistit pro vyučující cizích jazyků možnost doplnit si odborné a pedagogické vědomosti a dovednosti v jazykových kurzech (G Projekt), resp. studiem v jazykové škole. Vyučující totiž získaly odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku ve třídách 1. či 2. stupně, ale při vysokoškolském studiu se věnovaly jiným předmětům učebního plánu než cizím jazykům.

Materiální a psychohygienické podmínky pro výuku jsou průměrné. Vyučující v maximální míře využívají odbornou učebnu pro výuku cizích jazyků, která je vybavena funkční sluchátkovou soupravou, a dvě další odborné učebny pro výuku cizích jazyků, část vyučovacích hodin musí být realizována v běžných třídách. Prostředí učeben bylo podnětné a estetické. Vyučující mají k dispozici kazetové magnetofony. K nově pořízeným učebnicím anglického jazyka byly pořízeny odpovídající zvukové nahrávky. Vybavení školy pomůckami je

velmi dobré, základní tituly z odborné literatury pro výuku cizích jazyků (didaktika cizích jazyků, obsáhlejší gramatiky a velké slovníky) zatím chybějí.

Vyučovací hodiny byly obvykle zahájeny pozdravem a stručně byl uveden obsah hodiny. Pouze v jediné vyučovací hodině se objevilo závěrečné shrnutí, ale ani v ní žáci nebyli vyzváni k sebehodnocení. Vyučující ve většině případů zařazovaly promyšlené organizační postupy, spojovaly je zvláště v nižších třídách velmi zdařile s aktivní činností žáků, takže zaměření hodin na komunikaci, nejdůležitější cíl výuky cizích jazyků, zřetelně dominovalo. Vyučující často žáky chválily a povzbuzovaly. Motivace pomocí písň, říkanky či jazykové hry se objevily v žádoucím rozsahu ve třídách 1. stupně, ale nevyhýbaly se jí ani vyučující vyšších tříd. Část vyučujících nevyužila možností, jež poskytují magnetofonové nahrávky. Dialogy a delší jazykové projevy žáků se uplatnily jen v části hodin. Objevila se práce ve dvojicích a skupinkách. Při nácviu a korekcích výslovnosti a při osvojování nové slovní zásoby byla správně uplatněna práce s celou třídou.

Interakce a komunikace vcelku odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících. Při vydávání pokynů docházelo jen zřídka k nežádoucí interferenci mateřského jazyka, tj. k zbytečnému překládání i jednoduchých a osvojených pokynů. Mezi žáky převládal pozitivní vztah k výuce.

Výuka cizích jazyků byla hodnocena jako velmi dobrá (hlavně s přihlédnutím k organizaci výuky a motivaci žáků). Zřetelná je snaha vedení školy a jednotlivých vyučujících zlepšovat podmínky výuky (účast na dalším vzdělávání, vybavení kabinetů a učeben). V plánování obsahu výuky byly učiněny základní kroky a zbývá celkovou strategii výuky dokončit.

Prvouka, přírodověda, vlastivěda

Výuka prvouky v prvních až třetích ročnících probíhá v souladu s osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Vlastivěda a přírodověda ve čtvrtých a pátých ročnících se vyučuje podle osnov vzdělávacího programu Obecná škola. Časová dotace všech jmenovaných předmětů je v relaci s učebními plány obou vzdělávacích programů. Při plánování výuky je pamatováno na zachování kontinuity, obsahová duplicita kontrolou zjištěna nebyla. Jedna třída každého ročníku je zapojena do projektu Začít spolu. Všechny navštívené hodiny byly velmi dobře připraveny, stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd.

Personální zajištění výuky je téměř optimální, požadavek odborné a pedagogické způsobilosti splňují až na jeden případ všechny vyučující. Ve škole je dostatek pomůcek a materiálů vhodných pro využití ve jmenovaných předmětech, výjimkou nejsou ani materiály vyrobené svépomocí. Tvoří významnou součást účelné výzdoby učeben a slouží jako doplněk výuky. Žáci se učí podle učebnic nakladatelství ALTER.

Zhlédnuté hodiny svou strukturou odpovídaly věku žáků a výukovým cílům, byly vedeny srozumitelnými a jasnými organizačními pokyny. K dosažení výukového cíle bylo využíváno rozmanitých forem práce a metod zejména ve třídách zapojených do projektu Začít spolu. Ve vyučovacích hodinách ve třídách, jež mají pracovat podle vzdělávacího programu Obecná škola, převládala frontální forma výuky. Organizace výuky v rámci projektu Začít spolu otevírala žákům prostor pro samostatné a aktivní učení, uplatněny byly též kooperativní techniky učení. Žáci mohli pracovat individuálním tempem, všichni měli možnost úspěšně se uplatnit. V převážné většině navštívených hodin byl vyučovací čas efektivně využit.

V průběhu výuky se uplatnila aktualizace učiva a mezipředmětové vztahy. Učitelky se snažily žáky vhodně motivovat a využívat pozitivního posilování. Zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo, poněkud však bylo zaměřeno na jeho pamětní zvládnutí. Při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc, hodnocení jejich výkonu bylo objektivní

a spravedlivé. Respektovány byly individuální dispozice žáků a zásada přiměřenosti.

Ve všech navštívených třídách byla oboustranně akceptována a respektována dohodnutá pravidla jednání, rovněž byla respektována osobnost žáka. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Vztah žáků k výuce je pozitivní.

Hodnocení kvality výuky prvouky, přírodovědy a vlastivědy je velmi dobré.

Dějepis

Kontrolou zápisů v třídních knihách i přímým pozorováním ve sledovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka dějepisu probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů. Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem, členění učiva v jednotlivých ročnících vychází z osnov zvoleného vzdělávacího programu. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla velmi dobrá a směřovala k naplnění stanovených výukových cílů, které respektovaly aktuální složení tříd.

Personální zajištění výuky sledovaného předmětu je vynikající, neboť vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané vyhláškou.

V průběhu vyučování byly použity mimo sešitů a učebnic dějepisné atlasy, obrazové materiály a vlastní historické publikace týkající se světový, českých a regionálních dějin. Ve škole je citelný nedostatek historických map a pomůcek do dějepisu, což ztěžuje názornost při výuce. V některých hodinách byla využita audiovizuální technika. Žáci a pedagogové nemají dostatek odborné ani populárně naučné literatury. Materiálně technické zabezpečení výuky je na průměrné úrovni.

Zvolené tempo výuky bylo optimální, členění hodin odpovídalo psychohygienickým zásadám. Organizace výuky byla ve sledovaných hodinách promyšlená, funkční, s jasnými a srozumitelnými pokyny. Použité formy a metody práce sledovaly splnění předem stanovených výukových cílů. Sdělované informace plně respektovaly specifické složení tříd. Vyučující promyšleně využívali mezipředmětových vztahů a vlastních zkušeností žáků. Ti byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo a chápat je v širších historických souvislostech. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně.

Na průběh výuky, pozornost a aktivitu žáků měla rozhodující vliv průběžná motivace i uplatnění vlastních zkušeností žáků. Hodnocení mělo pozitivně motivující charakter, u žáků byla oceňována snaha a pokrok. Vhodně volené otázky byly zaměřeny na pochopení vztahů a vzájemných souvislostí s okamžitým využitím zpětnovazební a korektivní funkce.

Vyučující dbali na rozvoj komunikativních dovedností žáků a poskytli jim dostatek prostoru k vyjádření vlastních názorů. Většina žáků projevovala aktivní zájem o výuku a chovala se ukázněně. Úroveň verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Celkově byla kvalita výuky dějepisu hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Časová dotace výuky zeměpisu je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Učební osnovy vzdělávacího programu pro zeměpis jsou respektovány. Přehledně zpracované tematické plány zaručují kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky, obsahová duplicita při plánování zjištěna nebyla. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla dobře promyšlená, neformální. V rámci plánování výuky je pamatováno na zeměpisné vycházky ve spojení s topografickými cvičeními, zařazeny jsou exkurze a besedy na škole.

Zeměpis vyučují dva pedagogové, jejichž odborná a pedagogická způsobilost odpovídá

požadavkům základní školy. Výuka probíhá v odborné učebně, v níž je umístěn televizor s videopřehrávačem, počítač a ostatní audiovizuální technika. Postupně se doplňuje videotéka jak z nabídky programů pro výuku zeměpisu, tak nahrávkami pořízenými svépomocí. Na stěnách jsou trvale instalovány nástěnné mapy světadílů, žáci mají v lavicích k dispozici atlasy a glóby, učitelé využívají i transparentních pomůcek vyrobených svépomocí. Ve škole je dostatečné množství nástěnných map a obrazového materiálu, sbírka modelů je však chudší. Ve výuce se též využívá informací z odborných časopisů, jako jsou Lidé a Země, Svět poznání, které škola pravidelně odebírá. Potřebná odborná literatura a učební pomůcky jsou postupně doplňovány a modernizovány.

Navštívené hodiny byly vedeny pomocí jasných a srozumitelných pokynů, výběr a množství informací byly přiměřené náročnosti učiva a věku žáků. K dosažení výukového cíle bylo využíváno různých forem práce, žáci byli vybízeni k přemýšlení a domýšlení souvislostí. Ve třídách panovala dělná atmosféra. Účelné použití vhodných didaktických pomůcek (nástěnných map, atlasů, příručních map a učebnic, modelů, videofilmu) přispívalo k rozvoji technik podporujících zapamatování učiva. Žáci byli vhodně kladenými otázkami aktivizováni a byla jim dána příležitost k vyjádření vlastního názoru. Využito bylo i dalších zdrojů informací, které pak byly aplikovány na probírané učivo. Vyučovací čas byl maximálně efektivně využit.

Ve výuce byly uváděny příklady z praxe, využívalo se motivačních výzev, aktualizace učiva a mezipředmětových vztahů. Otázky při opakování byly zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí, pomocí zpětné vazby bylo ověřováno zvládnutí zadávaných úkolů. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, oceněna byla jejich snaha a pokrok. Získané vědomosti mohou žáci úspěšně uplatnit v zeměpisné olympiádě.

Oboustranně byla respektována dohodnutá pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla na velmi dobré úrovni, žáci projevíli k výuce pozitivní vztah.

Kvalita výuky zeměpisu je na velmi dobré úrovni.

Matematika

Týdenní časová dotace vyučovacích hodin sledovaného předmětu odpovídá schváleným učebním plánům deklarovaných vzdělávacích programů. Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách a kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že příslušné učební osnovy jsou dodržovány. Probírané učivo bylo rozpracováno v tematických plánech vyučujících, zejména na 2. stupni se předložené plány vyznačovaly mimořádnou precizností. Výuka mezi jednotlivými ročníky byla kontinuální, nedochází k obsahové duplicitě učiva. Výukové cíle odpovídaly základnímu standardu vzdělání a byly stanoveny přiměřeně vzhledem k aktuálnímu stavu třídy, věku a schopnostem žáků.

Na 1. stupni vyučuje matematiku celkem patnáct pedagogů, dvanáct z nich (tj. 80 %) splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti podle vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Dvě učitelky jsou nekvalifikované, další učitelka splňuje pouze pedagogickou způsobilost, má kvalifikaci pro výuku na 2. stupni. Výuka v 6. – 9. ročníku je zajištěna čtyřmi učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu výše citované vyhlášky (včetně příslušné aprobace).

Vyučování probíhalo ve třídách vybavených standardním školním nábytkem, výukové prostory odpovídaly psychohygienickým požadavkům. Výzdoba tříd byla vesměs podnětná (zejména na 1. stupni), využity byly výtvarné práce žáků i učební nástěnné obrazy. Vybavení sbírky pomůcek pro matematiku má standardní úroveň. Názorné pomůcky k výkladu nového učiva či

procvičování byly v navštívených hodinách přiměřeně využity, didaktická technika jen ojedinele. Používané učebnice a učební texty mají platnou schvalovací doložku MŠMT ČR. Při výuce byly v převážné většině vytvořeny velmi dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad, mimořádně příkladné uplatnění psychohygieny žáků bylo zaznamenáno zejména ve třídách, kde se realizuje alternativní mezinárodní vzdělávací program STEP BY STEP (v České republice pod názvem Začít spolu).

Vyučování bylo řízeno srozumitelnými organizačními pokyny. Pedagogové volili různé formy a metody výuky, vesměs cíleně vytvářeli prostor pro samostatnou a skupinovou práci žáků, funkčně používali učební pomůcky. Ve většině hodin bylo žákům umožněno samostatné a aktivní učení. Vhodně byly využity techniky podporující zapamatování učiva. Vyučující citlivě řídili tempo výuky a ve vhodných časových intervalech umožňovali žákům relaxaci, která (zvláště na 1. stupni) zohledňovala individuální možnosti a potřeby žáků. Vyučovací čas byl vesměs efektivně využit, učivo bylo interpretováno věcně správně. Individuální přístup byl globálně uplatňován směrem k žákům s výukovými problémy, v menší míře pak k žákům nadaným.

Dlouhodobá motivace žáků pro akceptaci výuky matematiky byla pozitivní, na 1. stupni základní školy výraznější než ve vyšších třídách. Vstupní i průběžná motivace většinou přirozeně vyplývala i z osobnostních předpokladů vyučujících. V průběhu vyučování byly uplatněny motivační výzvy a pozitivní hodnocení výsledků dosahovaných žáky. Základními motivačními prvky byly pochvala, povzbuzení a ocenění snahy. Při výuce byly prováděny korekční postupy výsledků učení. Chybná řešení byla v některých hodinách po analýze využita k prohloubení poznatků. Kontrola a převážně slovní hodnocení bylo ze strany vyučujících prováděno frontálně i ve fázi práce jednotlivců. Hodnocení práce žáků bylo zaměřené ke stanoveným cílům výuky i dílčím činnostem. Bylo informativní, objektivní, respektovalo individuální dispozice žáků. Při hodnocení vyučující oceňovali i sebemenší snahu žáků a pomáhali tím úspěšnému průběhu učebních činností. Ve většině sledovaných hodin byli žáci vedeni k sebehodnocení svého výkonu a pozornost ze strany vyučujících byla věnována i závěrečnému shrnutí a zhodnocení. Klasifikace výkonu žáků byla zaznamenána pouze ojedinele.

Žáci a učitelé pracovali v atmosféře vzájemné důvěry bez nežádoucích napětí ve vztazích. Byla zaznamenána velmi dobrá interakce učitel – žák. Komunikace mezi těmito subjekty probíhala (až na jedinou výjimku) podle dohodnutých a akceptovaných pravidel. Pedagogové respektovali osobnost žáků. Vyučovací proces se odehrával v atmosféře přiměřené tolerance. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla na dobré úrovni, u většiny žáků převažoval pozitivní vztah k danému předmětu.

Na základě zjištěných skutečností byla kvalita vzdělávání v navštívených hodinách matematiky celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Skupina přírodovědných předmětů 2. stupně

V průběhu inspekční činnosti byly navštíveny vyučovací hodiny chemie, fyzika a ekologického přírodopisu (dále jen přírodopis) u všech vyučujících.

Srovnáním rozvrhu hodin a zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že časová dotace uvedených předmětů je v souladu se schváleným učebním plánem. Z kontrolovaných tematických plánů, ve kterých je dán prostor pro konání dostatečného počtu laboratorních prací a pro rozšiřující učivo, je zjevné, že členění učiva odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Při plánování nedochází k obsahové duplicitě učiva, výuka mezi jednotlivými ročníky je kontinuální. Pro zájemce z řad žáků 7. a 8. ročníku nabídla škola volitelný předmět

Biologická praktika (2 skupiny), pro žáky 8. a 9. ročníku Chemická praktika (3 skupiny). Žáci 2. stupně mohou navštěvovat zájmový kroužek Fyzikální praktika. Stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání a zpravidla i složení tříd. Perspektivní a bezprostřední příprava pedagogů byla v souladu s učebními osnovami. Učitelé byli informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování. Plánované cíle byly v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí.

Sledované předměty vyučuje šest vyučujících, kteří splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka přírodopisu probíhala v běžných třídách. Chemie a fyzika byly vyučovány dílem ve třídách a dílem v odborné učebně chemie a fyziky, která je vybavena funkčním rozvodem plynu. Platný rozvrh hodin neumožňuje odbornou učebnu plně využívat. Ve škole je zřízena odborná učebna ekologického přírodopisu; lze ji vzhledem k velikosti využívat pouze pro výuku dělených tříd. Pro vyučování fyziky je škola vybavena staršími učebními pomůckami, videokazetami a žákovskými experimentálními soupravami pro tematické celky elektřina a optika. Kabinet chemie je pomůckami a žákovskými experimentálními soupravami vybaven nadprůměrně. Vyučující přírodopisu mají k dispozici základní učební pomůcky. Pomůcky jsou průběžně doplňovány a obnovovány, učitelé je využívají promyšleně a účelně. Žáci používají při výuce chemie učebnice vydavatelství SPN, ve fyzice učebnice vydavatelství Prometheus a ve vyučování přírodopisu učebnice vydavatelství Fortuna. Pro potřebu učitelů jsou kabinety vybaveny další odbornou a pedagogickou literaturou. Učitelé ve vyučování mohou používat zpětné projekory a videotechniku. Předmětová komise fyziky a předmětová komise chemie a přírodopisu se scházejí k jednání pětkrát ročně. Hlavními úkoly jsou průběžná kontrola plnění tematických plánů, vedení sbírek pomůcek a jejich průběžné doplňování, příprava žáků na soutěže. V minulém školním roce v obvodním kole fyzikální soutěže Archimediáda se žák školy umístil na 5. místě, v okresním kole biologické olympiády byli úspěšní 4 žáci a chemické olympiády 3 žáci školy. Učebny jsou vybaveny standardním školním nábytkem, výzdoba většiny tříd je málo nápaditá. Sociodemografické podmínky neměly na výuku výrazný vliv.

Vyučovací hodiny byly řízeny jasnými, srozumitelnými a přiměřenými organizačními pokyny. Výběr, sled a množství informací odpovídaly stanoveným výukovým cílům a byly přiměřené náročnosti učiva a věkovým zvláštnostem žáků. Ve většině hodin navazovali učitelé na dříve získané poznatky a vědomosti žáků a sledovali, pro jakou komplexnější vědomost a dovednost si žáci vytvářejí předpoklady. Hodiny měly organizační formu hromadného vyučování, v jehož rámci bylo v částech některých hodin využito vyučování skupinového. V jedné hodině chemie prováděli žáci ve skupinách laboratorní práci. Učitelé využívali rozmanité vyučovací metody, jako vysvětlování, rozhovor, diskuse, pozorování přírodnin, zobrazení a demonstračních pokusů, samostatné práce žáků, nácvik dovedností, žákovské laborování. Vyučování v některých hodinách bylo doplněno projekcí pomocí zpětného projektoru. Ve výuce byl učiněn pokus o zohlednění potřeb žáka s poruchami chování, který však neměl odpovídající efekt. Učitelé vytvářeli žákům prostor pro aktivní učení a vyjadřování vlastního názoru. Žáci mohli v některých případech pracovat individuálním tempem a úspěšně se uplatnit, v průběhu vyučování kooperovali. V hodinách byl efektivně využit vyučovací čas. Žáci byli ve vyučování aktivní, učivo bylo v souladu se současným stavem teorie a praxe v daných oblastech. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Vstupní motivace žáků oznámením cíle a stavby hodiny se většinou míjela účinkem. V průběhu výuky byli však žáci motivováni častými výzvami, uváděním příkladů z praxe a zpravidla pozitivním posilováním. Učitelé prověřovali výchozí znalosti žáků frontálním opakováním, zkoušením, psaním krátkých písemných prověrek. Nesprávné výsledky učení byly vyučujícími bezprostředně korigovány. Otázky při zkoušení byly zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva,

tak i na pochopení vztahů a souvislostí. Klasifikace výkonů zkoušených žáků, krátkých prověrek a vypracovaných laboratorních prací byla objektivní, spravedlivá a učiteli zdůvodněná. Opakování a zkoušení navazovalo na probírané učivo. Zadávané úkoly byly přiměřené, při jejich řešení učitelé žákům pomáhali. Byla oceňována snaha o pokrok, hodnocení bylo převážně pozitivní. V několika hodinách byl v závěru věnován čas k shrnutí učiva a hodnocení výkonu žáků.

Spolupráce a komunikace probíhaly podle známých pravidel, která byla žáky akceptována. Vyučující respektovali osobnost žáků. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře, byl vytvořen prostor pro diskusi, různost názorů byla připuštěna. V několika hodinách nebyla věnována dostatečná pozornost rozvíjení komunikativních schopností žáků. Mezi většinou vyučujících a žáky byly vytvořeny pozitivní vztahy, důvěra a přiměřená tolerance. Většina žáků dovedla spolupracovat. Verbální a neverbální komunikace učitelů měla velmi dobrou úroveň. Výrazné projevy nežádoucího chování žáků nebyly pozorovány. Většina žáků měla k výuce sledovaných předmětů pozitivní vztah.

Plánování a příprava výuky, stejně jako personální podmínky byly hodnoceny jako vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré. Účelnost a vhodnost organizace, použitých forem a metod práce, účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu a úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byly hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově byla kvalita průběhu vyučování v přírodovědných předmětech (chemie, fyzika, ekologický přírodopis) hodnocena jako velmi dobrá.

Hudební výchova

Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka sledovaného předmětu probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů. Je zajištěna učitelkou, která splňuje předepsanou podmínku odborné a pedagogické způsobilosti.

Vyučovací hodiny probíhaly v odborné učebně vybavené kvalitní audiotechnikou. K dispozici je školní fonotéka s dostatečným množstvím nahrávek, pianino a hudební nástroje Orffova instrumentáře. Žáci mají k dispozici platné učebnice a další notový materiál. Odborné publikace použité ve výuce jsou většinou rovněž vlastnictvím vyučující. Prostorové podmínky nedovolují zařazovat do jednotlivých hodin pohybové aktivity.

Předmět hudební výchova je do rozvrhu vyučovacích hodin začleněn v souladu se zásadami duševní hygieny. V průběhu výuky se promyšleně střídaly časové úseky určené k náročnějším činnostem s chvilkami poslechovými a oddechovými.

Výuka je organizována v souladu se současným pojetím předmětu se zaměřením na kultivaci hlasového projevu žáků, na rozvoj individuálních i skupinových interpretačních schopností a na teoretické poznávání hudebních zákonitostí. Střídání pěveckých dovedností s uvědomělým poslechem a rytmickými činnostmi udržovalo většinu žáků v aktivitě a přiměřené pozornosti. Žáci měli vytvořen dostatečný prostor pro sólové i sborové vokální výstupy, při rozboru poslechových skladeb pak mohli vyjádřit svoje názory a postřehy. Motivujícím faktorem bylo i promyšlené využití hudebních dovedností žáků získané v základní umělecké škole.

Spolupráce s vyučující byla většinou na dobré úrovni, žákům byla dána možnost úspěšně se ve výuce uplatnit.

Hodnocení žáků mělo převážně motivující charakter, odpovídalo jejich výkonům, ve třídách panovala optimální pracovní pohoda.

Celkově byla kvalita výuky hudební výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Úroveň plánování a přípravy výuky vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům byla celkově hodnocena jako velmi dobrá. Personální, materiální a psychohygienické podmínky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré. Účelnost a vhodnost organizace výuky, použitých forem a metod práce, účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu a úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byly hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově byla úroveň průběhu vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy vypracovala koncepci dalšího rozvoje školy na léta 2000 - 2002. Koncepce byla projednána s pedagogickými pracovníky 31. srpna 2000 a byla předložena odboru školství zřizovatele. Zpracování koncepce má velmi dobrou úroveň. Správně analyzuje výchozí stav a očekávané dopady vnějších vlivů, podmínky školy a prostředí, v kterém se škola nachází. Jde o analýzu, která vychází také z poznatků zjištěných při kontrolní činnosti realizované dle kvalitně zpracovaného plánu kontrolní činnosti. Koncepční záměry reagují na měnící se podmínky v oblasti personální i materiální. Stanovené cíle koncepce jsou reálné. Současná koncepce navazuje na předchozí z 30. srpna 1999.

Samotná koncepce je členěna na vzdělávací a výchovnou část (zmíněno je plánovité opuštění vzdělávacího programu Obecná škola a příklonění k programu Základní škola, zdůvodněné personálními podmínkami i žádoucím přechodem na jeden vzdělávací program). Škola chce dále pracovat alespoň v části tříd podle alternativního vzdělávacího programu Začít spolu a vést jeho tréninkové centrum. Koncepce nezapomíná na péči o žáky se specifickými poruchami učení a chování. V pasážích věnovaných personálním podmínkám, stabilizaci pracovního kolektivu, dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků a výchovnému poradenství se kromě nezbytných obecně zaměřených formulací objevují i konkrétní náměty (výuka ekologického přírodopisu v souvislosti se zaměřením školy na ekologickou výchovu). Kvalitní zpracovány jsou i pasáže o boji proti negativním jevům a presentace školy na veřejnosti.

Učební dokumenty jsou vedením školy a pedagogickými pracovníky rozpracovány tak, aby vyhovovaly potřebám žáků a specifickým podmínkám regionu. Kvalitně je zpracována strategie plánování ekologicky zaměřeného přírodopisu, výuka zeměpisu a dalších předmětů, jejichž osnovy člení učivo do etap zahrnujících více ročníků (učivo není v osnovách přesně rozděleno do jednotlivých ročníků, připouští varianty). Částečnou výjimkou je plánování cizích jazyků, v němž zbývá učinit poslední kroky, které závazně zakotví obsah jednotlivých ročníků.

Významný klad představuje bohatá nabídka volitelných předmětů (biologická praktika, domácnost, chemická praktika, anglická konverzace, německá konverzace, pohybové hry, technické činnosti, volba povolání, výtvarné činnosti, informatika) doplněná nepovinnými předměty.

Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou zpracovány individuální plány.

Cíle koncepce jsou jedním z východisek při zpracování ročních plánů školy.

Řada záměrů zmíněných v koncepci již byla úspěšně realizována (široká nabídka volitelných předmětů zahrnující i informatiku, stálé rozšiřování nabídky zájmových aktivit, individuální práce se žáky se specifickými poruchami učení) nebo se je podaří realizovat v blízké budoucnosti (plánovaný přechod do právní subjektivity od roku 2002). Výrazně převažují pozitiva. V některých ohledech se dá hovořit o příkladné úrovni.

Organizování

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání vychází z analýzy potřeb a cílů školy. jejím základem jsou kvalitně zpracované náplně práce všech pracovníků školy, na středním stupni jsou to náplně práce obou zástupkyň ředitelky školy a dalších pracovníků z širšího vedení školy. Zpracovaná je také náplň práce samotné ředitelky (nezpracoval ji ani zřizovatel, ale ani zaměstnavatel).

Organizace výuky a veškerých dalších činností školy je významně ovlivněna materiálními podmínkami školy. Zřizovatel školy musel už od uvedení školy do provozu řešit řadu problémů spojených s nedostatečnou kapacitou školy. Škola projektovaná původně pro 18 tříd a příslušný počet odborných učeben musela být postupně upravována a počet místností, v nichž byly třídy umístěny, se zvyšoval. Místnosti, jež měly původně sloužit jako dílny či sklady, nemohly být vždy upraveny ideálním způsobem, takže i dnes najdeme ve škole třídu bez umývadla, třídu s nezakrytým vedením rozvodů tepla. Na neuspokojivý stav reagovali někteří rodiče v dotaznících, které jim byly v průběhu inspekce nabídnuty. Lze předpokládat, že v nejbližších letech dále poklesne počet tříd, takže bude možno nevhodné učebny postupně opustit a vrátit původnímu účelu. V 26 z celkového počtu 37 učeben jsou v tomto školním roce umístěny třídy. Mezi odbornými učebnami najdeme tři odborné učebny jazyků (jedna se sluchátkovou soupravou), učebnu hudební výchovy, ekologickou učebnu, učebnu zeměpisu, školní knihovnu a počítačovou učebnu. Významným úspěchem školy bylo pořízení počítačů jako daru.

Odloučené pracoviště, v němž je umístěna část tříd 1. stupně, bude vhodné využívat pro zájmovou činnost ve školní družině a školním klubu (pro tento účel už jsou některé místnosti odloučeného pracoviště využívány nyní).

Pro vedení dokumentace školy byly vydány ředitelkou školy jednoznačné pokyny. Úroveň vedení třídní dokumentace je celkově velmi dobrá a drobné individuální odchylky a nepřesnosti v seznamech žáků v některých třídních výkazech a chybějící záznamy v rubrice důležité údaje o žákovi v katalogovém listu (např. uvolnění z výuky některého předmětu a údaj o slovním hodnocení žáka) lze snadno odstranit a doplnit při důsledné kontrole na střední úrovni vedení.

Vedení školy předložilo vnitřní klasifikační řád, který je významnou pomůckou pro všechny vyučující při hodnocení a klasifikaci žáků. Některé pasáže řádu nejsou v souladu s platnou vyhláškou č. 291/1991 Sb., o základní škole, a musejí být nejpozději k 1. pololetí školního roku 2001-2002 opraveny (vyznamenání žáků 5. ročníku). Ve výroční zprávě za školní rok 2000-2001 byly už uvedeny správné počty žáků, kterým bylo v 5. ročníku vyznamenání přiznáno.

Pracovníci školy mají přístup ke všem relevantním informacím ve sborovně školy. Jde nejen o informace na nástěnkách, ale i o složky obsahující materiály jako řád školy, klasifikační řád školy, platový předpis, kritéria pro přiznávání nenárokových složek mzdy (projednaná s organizací odborového svazu), plán práce školy, pracovní náplně, minimální preventivní program, ale i o některé právní předpisy, jako je vyhláška č. 291/1991 Sb. a metodické pokyny MŠMT ČR (o specifických poruchách učení a chování, prevence a řešení šikanování, spolupráce školy s Policií ČR, prevence sociálně patologických jevů a také pracovní řád vydaný MŠMT).

Dle údaje získaného ze standardních dotazníků České školní inspekce je přes 90 % rodičů spokojených s úrovní informování o životě školy. Aktuální informace jsou předávány v žákovských knížkách a deníčcích, pravidelně jsou svolávány třídní schůzky a konzultační dny a na počátku školního roku jsou rodiče informováni o všech významných změnách ve školním zpravodaji. Nejdůležitější informace jsou zasílány doporučeně do vlastních rukou.

Dva žáci plní povinnou školní docházku zvláštním způsobem v zahraničí, což je školou správně ošetřeno.

Oblast organizace byla hodnocena jako oblast, ve které převládají pozitiva. Vynikající a velmi dobrou úroveň mají ty složky, jež může vedení školy ovlivnit přímo (organizace výuky samotné, náplně práce zaměstnanců, vedení dokumentace, vnitřní a vnější informovanost, presentace školy na veřejnosti). Část materiálních podmínek byla však hodnocena jako průměrná, i když i zde je vidět tendence k zlepšení stavu.

Vedení a motivování pracovníků

V době inspekce pracovalo ve škole 38 pedagogických pracovníků. Věkové složení učitelské části pedagogického sboru je velmi příznivé, zastoupení jednotlivých věkových skupin je totiž vyrovnané (13 pedagogických pracovníků do 35 let věku, 10 pracovníků ve skupině od 35 do 45 let, 11 pracovníků ve skupině od 45 let do 55 let). Ředitelce školy se daří ve spolupráci se zaměstnavatelem získávat mladé pracovníky. Ti, kteří se rozhodnou doplnit si chybějící pedagogické vzdělání, mají podporu vedení školy. Pro začínající pracovníky byl ustanoven uvádějící učitel.

Ve spolupráci se zaměstnavatelem se daří postupně snižovat věkový průměr pedagogického sboru 2. stupně (nástup mladých učitelů) a zároveň udržet stabilní vysokou úroveň pedagogického sboru 1. stupně. Při vysokém počtu tříd 1. stupně a při nedostatku vyučujících s odborností pro 1. stupeň je nutno počítat nadále s tím, že ve třídách 1. stupně budou v nejbližších letech pracovat vyučující se způsobilostí pro 2. stupeň (v tomto školním roce jediný případ v 5. ročníku), případně i vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti (v tomto školním roce dvě pracovnice, které už zahájily studium učitelství). Jedna z vyučujících 2. stupně, absolventka vysokoškolského studia neučitelského směru, dosud nezahájila doplňující pedagogické studium. Ředitelka školy dovede optimálním způsobem využívat kvalifikace a schopností pedagogického sboru. Škola vytváří podmínky pro spolupráci s pedagogickou fakultou (praxe studentů), což pozitivně ovlivnilo rozhodnutí některých studentů nastoupit do zaměstnání právě na školu, kde praxi vykonávali.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou možnosti školy značně omezeny nízkým přidělem finančních prostředků. Zájem o vzdělávání převyšuje možnosti, a proto byly správně stanoveny priority školy v plánu dalšího vzdělávání (jazykové vzdělávání vyučujících cizích jazyků, zvládnutí práce s počítači, kurzy v letních školách Začít spolu a Dokážu to).

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy zpracovala plán kontrolní činnosti členěný do jednotlivých měsíců. Spolu s plánem hospitací představuje významný a kvalitně zpracovaný nástroj, který umožňuje potřebnou zpětnou vazbu při posouzení reálnosti cílů koncepce školy a dalších plánů a také je podkladem pro plánování budoucí. Při důsledném naplňování kontrol slouží také jako podklad pro hodnocení pracovníků školy a vede k průběžnému zlepšování práce učitelů i vedení školy. Hospitační i kontrolní činnost je zachycována v zápisech, jež jsou s příslušnými pracovníky projednány na následných pohovorech.

Významnou součástí kontrolní činnosti je zadávání ředitelských prověrek ve vybraných předmětech (asi 1x ročně).

Kontrolní činnost ředitelky školy má vynikající úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Celkově má oblast plánování velmi dobrou úroveň, pokud jde o rozsah a účelnost, a vynikající, pokud jde o formální stránku zpracování.

V oblasti organizace výuky a školního života převládají pozitiva v těch složkách, jež může vedení školy ovlivnit. Část materiálních podmínek byla však hodnocena jako průměrná, i když i zde je vidět tendence k zlepšení stavu.

Vzhledem k tomu, že oblast vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň a kontrolní činnost úroveň vynikající, byly podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Organizace v roce 2000 dodržela závazné ukazatele rozpočtu NIV.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Školský úřad Ostrava stanovil ve mzdové oblasti pro rok 2000 závazné ukazatele na prostředky na platy (limit mzdových prostředků). Dle rekapitulace mezd v kontrolovaném období škola závazný limit nepřekročila. Při zařazení zaměstnanců do platových tříd zaměstnavatel postupoval v souladu s platnou legislativou.

Ředitelkou školy byla předložena kritéria pro stanovení proměnlivých složek mezd pracovníků, která obsahovala kritéria pro stanovení osobních příplatků a odměn pro každou kategorii zvlášť. Zaměstnanci byli s kritérii seznámeni. U nenárokových složek platu škola dodržela v zájmu zajištění rovnoměrného čerpání rozpočtu i rovnoměrné úrovně odměňování v průběhu celého roku princip rozdělení mezi osobní příplatky a odměny v poměru 79 % a 21 %. Vyplacené mimořádné odměny za rok 2000 byly doloženy zdůvodněnými návrhy. Způsob stanovení osobních příplatků a odměn byl v souladu s platnými právními předpisy.

Tvorba a čerpání FKSP bylo v roce 2000 prováděno v souladu s platnou legislativou a dle předloženého rozpočtu ze dne 20. září 2000 podepsaného ředitelkou organizace a ČMOS PŠ výborem základní organizace Základní školy Ostrava-Zábřeh, Horymírova 100/2978.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Částka na ostatní neinvestiční výdaje byla škole stanovena Školským úřadem Ostrava Rozpisem neinvestičních výdajů pro rok 2000 - úprava s čj. Ř/795/2000 ze dne 29. prosince 2000. Rozpis neinvestičních výdajů zahrnuje částku ONIV určenou na učebnice, školní potřeby, učební pomůcky a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Úhrada faktur byla prováděna prostřednictvím Školského úřadu Ostrava, kopie faktur byly založeny na základní škole. Dále byly prostřednictvím Školského úřadu Ostrava hrazeny osobní ochranné pracovní prostředky a cestovné. Škola vede osobní ochranné pracovní prostředky na kartách Osobní

karta na svěřené předměty, na kterých je uvedeno číslo karty, jméno zaměstnance, počet kusů, doba použitelnosti. Stav karet byl uzavřen k 31. prosinci 2000. Byl vypracován rejstřík karet. Závazné ukazatele Rozpisu neinvestičních výdajů pro rok 2000 byly dodrženy.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření organizace za rok 2000 obsahovala všechny náležitosti vyplývající z platné legislativy.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou účetních dokladů nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Funkci výchovného poradce vykonává sedmým rokem učitelka se sedmnáctiletou pedagogickou praxí. Je absolventkou příslušného kvalifikačního studia, které ukládá již dříve zmiňovaná vyhláška č. 139/1997 Sb. Její odbornou přípravu a další sebevzdělávání rovněž dokumentují osvědčení z kursů zaměřených na psychologickou a speciálně pedagogickou problematiku, absolvovala kurs Minimum výchovného poradce a kurs pro reedukaci specifických vývojových poruch učení, které pořádala Pedagogicko-psychologická poradna v Ostravě-Zábřehu, dále kurs Peer program v protidrogové prevenci pořádaný Krajskou hygienickou stanicí v Ostravě. Má rovněž potvrzení o absolutoriu metodického vzdělávacího semináře Společnosti pro mozkově kompatibilní vzdělávání s názvem Šikana na základní škole, jenž byl realizován v rámci akce Protidrogová prevence a prevence sociálně patologických jevů vyhlášené MŠMT ČR.

Celoroční plán výchovného poradenství vychází z podmínek a potřeb školy, zahrnuje zejména problematiku profesního poradenství a prevence negativních jevů a dále úkoly vyplývající z integrace zdravotně postižených žáků. Je zpracován podle úkolů v jednotlivých měsících školního roku. Z dokumentace vyplývá, že působení výchovného poradce je funkční ve všech oblastech vymezených platnými předpisy.

Výchovná poradkyně vykonává zejména následující činnosti:

- spolupracuje s rodiči - v rámci stanovených konzultačních hodin, třídních schůzek, individuálních pohovorů,
- provádí informační a poradenskou činnost směřující k volbě dalšího studia či jiné formy přípravy na budoucí povolání žáků,
- je členkou tzv. výchovné komise, kde se spolu s vedením školy, příslušnými třídními učiteli a přizvanými rodiči aktivně podílí na řešení závažných výchovných nebo výukových problémů žáků,
- eviduje žáky vycházející a žáky s problémovým vývojem a rizikovým chováním,
- spolupracuje s Úřadem práce v Ostravě, zejména prostřednictvím akcí jeho Informačního a poradenského střediska pro volbu a změnu povolání,

- spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Ostravě-Zábřehu, zpravidla v souvislosti s integrací žáků se zdravotním postižením,
- eviduje žáky vyšetřené poradnou, vede příslušnou dokumentaci a spolupracuje s učitelkami, které zajišťují integraci těchto žáků,
- zabezpečuje úkoly protidrogového preventisty,
- organizuje peer program ve škole.

Výsledky činnosti výchovné poradkyně potvrzují orientaci v dané problematice a zodpovědný přístup k plnění úkolů. Služby poradenského charakteru v rámci školy a celý systém výchovného poradenství je na velmi dobré úrovni.

Plnění úkolů BOZP a PO

Personální zajištění úkolů BOZP a PO je na odpovídající úrovni, školení zaměstnanců i žáků odpovídá (s výjimkou jednoho ze vstupních školení, ve kterém chybí osnova školení BOZP a tematický plán a časový rozvrh školení o PO), проверки BOZP jsou prováděny pravidelně, případné závady jsou neprodleně oznamovány zřizovateli. Školní i pracovní úrazy jsou řádně evidovány i registrovány a následně prostřednictvím pojištění zřizovatele školy i odškodňovány (ve třech případech byl zjištěn nedoplatek, popř. přeplatek v rozporu s doloženými doklady). Nemoci z povolání se na sledované škole nevyskytly. Poslední kontrolu stavu PO zde provedl zřizovatel školy prostřednictvím osoby odborně způsobilé dne 28. května 2001 se závěrem: bez závad. Jiné kontroly v oblasti BOZP a PO nebyly v posledních pěti letech provedeny. Seznam možných rizik ve vztahu k zaměstnancům i žákům školy je písemně zpracován a postupně doplňován, také seznam osobních ochranných pracovních prostředků je zpracován na základě vyhodnocení rizik. Zdravotní způsobilost zaměstnanců je sledována, záznamy o vstupních prohlídkách zaměstnanců jsou založeny v osobních spisech zaměstnanců na odboru školství Magistrátu města Ostravy. Traumatologický plán je zpracován. Revize i kontroly jsou zřizovatelem zajišťovány dle harmonogramu revizí, v době kontroly chyběl doklad o odstranění dvou závad z revize elektroinstalace a jedné závady z revize požárních vodovodů školy. Předepsaná dokumentace z oblasti požární ochrany je zpracována a průběžně aktualizována. Zřizovatel školy měl (dle zápisu z kontroly v oblasti PO ze dne 28. května 2001) v měsíci říjnu 2001 pro školu zpracovat „Dokumentaci o PO – organizační zabezpečení PO“ tak, aby byly splněny požadavky zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky MV č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), pro objekt školy.

Vzhledem k tomu, že škola zatím nezískala právní subjektivitu, není ředitelka školy zodpovědná za následující porušení zákona, která byla v průběhu inspekce zjištěna:

- nedostatky ve vytváření podmínek pro bezpečné, nezávadné a zdravé neohrožující pracovní prostředí pro zaměstnance a žáky školy - není zajištěno v daných termínech odstraňování závad zjištěných revizemi a kontrolami, osvětlení v počítačové učebně není dostatečné, před budovou školy, v atriu i přímo ve škole (WC chlapci ve 3. NP) jsou nerovné komunikace a podlahy, poškozené linoleum (č. 4, chodba v pavilonu TV), budova „pracuje“, jsou rozpraskané stěny a stropy uvnitř budovy školy např. v místnostech č. 55, 62, ale i dalších (viz ustanovení § 132a odst. 1 zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů)
- zaměstnavatel dosud nerozhodl o přenesení pravomoci zaměstnavatele ve věci ochrany života a zdraví na ředitelku školy (viz ustanovení § 132 odst. 3 a § 74 písmeno c) a f) zákona č. 65/1965 Sb.)

- zaměstnavatel nesdělil zaměstnancům, které zdravotnické zařízení jim poskytuje závodní preventivní péči (viz ustanovení § 133 odst.1 písm. d) zákona č. 65/1965 Sb.)

Ředitelka školy plní řádně a svědomitě úkoly v oblasti BOZP a PO, a to i přesto, že její zaměstnavatel dosud nerozhodl (písemné rozhodnutí nebylo předloženo) o přenesení pravomoci v plnění úkolů BOZP a PO na ředitelku školy. Drobné závady (ve vedení požární knihy a knihy úrazů, v nepřesném označení nosnosti regálů, v záznamech o provedeném školení, atp.), na které byla paní ředitelka upozorněna v rámci inspekce budou průběžně odstraňovány.

Dotazník

Před inspekcí byly prostřednictvím žáků vybraných tříd 4. - 9. ročníku předány rodičům dotazníky České školní inspekce. Ještě v průběhu komplexní inspekce tlumočili žáci jedné z tříd 8. ročníků, ve které původně nebyly dotazníky rozdány, přání svých rodičů dostat možnost vyjádřit se k problémům školy. Z 220 dotazníků se vrátilo 93 vyplněných.

Celkové hodnocení školy rodiči bylo kladné (18,3 % zcela spokojených a 43 % spíše spokojených). Procento rodičů, kteří v stupnici pěti bodů označili školu bodem 3 (neutrální vyjádření), je poměrně vysoké - 29 %. Jde zřejmě o rodiče, kteří jsou schopni vedle kladů posoudit i záporny. Jejich pohled není ani přehnaně optimistický, ani násilně kritický. Obdobné procento neutrálních výpovědí (přes 20 %) se při celkově kladném hodnocení všech aspektů pojatých do dotazníku (až na jednu výjimku vždy přes 50 % kladných hodnocení) objevilo v dílčích oblastech, jako jsou hodnocení vzdělávacího programu školy (23,7 % neutrálních odpovědí při 63,5 % kladných vyjádření) a hodnocení výsledků učení (21,5 % neutrálních odpovědí při 75,3 % kladných vyjádření) a hodnocení materiálně technických podmínek školy (21,5 % neutrálních odpovědí při celkově nejnižším procentu kladných hodnocení - 46,2 %).

V některých dílčích oblastech překročilo procento kladných odpovědí úroveň 80 % (úroveň hodnocení žáka a hodnocení vztahů mezi žáky). Kladné hodnocení informačních služeb pro rodiče přesáhlo dokonce hranici 90 % (přesně 91,4 %) a je velmi dobrou vizitkou práce vedení školy a všech pracovníků školy.

V bodech na konci dotazníku někteří rodiče upozorňovali na rozdíly a nedostatky ve vybavení školy – neúplné vybavení některých tříd, úroveň toalet (dle zjištění inspekce chybí mýdlo a ručník, kabinky není vždy možno uzavřít), část učebnic kvalitních, jiné učebnice nikoliv, nákup pracovních sešitů z prostředků rodičů. Nižší procento kladných odpovědí hodnotících oblast týkající se materiálního vybavení školy (pod 50 %) není proto překvapením. Nižší procento kladných hodnocení se objevilo i u hodnocení výsledků učení (pouze 50,6 %). Rodiče však v otevřených odpovědích na konci dotazníku dovedli práci školy také ocenit.

Některé dotazníky se zčásti pochvalně a zčásti kriticky věnovaly i práci školní jídelny, jež nebyla zahrnuta do oblasti kontroly, jelikož není právní součástí školy. Ředitelka školy převezme školní jídelnu už jako součást školy v roce 2002, takže se bude muset připomínkami rodičů k práci jídelny zabývat.

Vyhodnocení rodičovských postojů, jak je ukázaly dotazníky, je přílohou inspekční zprávy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- aktuální rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 01/07/99-114 z 2. února 2000
- zřizovací listina z 21. prosince 2000
- koncepce školy zpracovaná k 31. srpnu 2000
- posudky krajského hygienika čj. 17228/232.1/95 z 21. listopadu 1995

- potvrzení krajského hygienika k výdejně svačinek čj. 13101/237/98 z 2. listopadu 1998
- kolaudační rozhodnutí čj. 3493/98/Cho z 2. prosince 1998
- kolaudační rozhodnutí č. 484/89 vydané pod čj. 1698/89/Cho z 27. června 1989
- kolaudační rozhodnutí č. 615/98 vydané pod čj. výst 2572/98/Ko z 2. září 1998
- rozvrhy žáků školy ve školním roce 2001-2002
- statistický výkaz zpracovaný k 30. září 2001
- záznamy z pedagogických rad v roce 2000-2001
- rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky (včetně podkladů)
- protokoly z opravných zkoušek z roku 2001
- třídní knihy požívané v školním roce 2001-2002
- třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku školy
- klasifikační řád školy vydaný pro rok 2001-2002 s dodatky z 6. září 2001
- výroční zpráva školy za školní rok 2001-2002
- celoroční plán práce školy z 1. září 2001 a další plány (plán práce výchovné poradkyně, celoroční plán práce školní družiny, plán vycházek a exkursí, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, tematické plány pro školní rok 2001-2002, plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2000-2001)
- vnitřní řád školy k 1. září 2001 a řady odborných (provozní řád tělocvičny z 1. září 2001, řád učebny zeměpisu z 3. září 2001, provozní řád učebny chemie a fyziky z 3. září 2001, provozní řád učebny ekologie z 1. září 1999, provozní řád učebny jazyků 1. stupně z 10. září 2001, provozní řád učebny výpočetní techniky z 1. září 2000, provozní řád školní dílny z 4. září 2000, řád učebny hudební výchovy z 4. září 2000, provozní řád cvičné kuchyně z 1. září 1998, provozní řád učebny cizích jazyků z 6. září 1999, provozní řád školního hřiště z 1. září 1998)
- vnitřní řád školní družiny
- povinná dokumentace školní družiny v školním roce 2001-2002
- náplně práce pracovníků školy
- rozpis neinvestičních výdajů pro rok 2000 – úprava čj. Ř/795/2000 ze dne 29. prosince 2000
- přehled čerpání finančních prostředků na učebnice, školní potřeby, učební pomůcky a další vzdělávání pedagogických pracovníků za rok 2000
- úprava limitu mzdových prostředků č. 138 ze dne 15. září 2000
- rekapitulace mezd 1-12/2000
- peněžní deník za rok 2000
- osobní karty na svěřené předměty
- pokladní kniha
- účetní doklady
- inventarizace k 31. prosinci 2000
- zápis o zjištění nedostatků ve škole z 8. listopadu 2001
- osvědčení o absolvování školení vedoucích zaměstnanců a odborných zaměstnanců školy

- pověření požárního preventisty, členů požárních hlídek, bezpečnostního technika školy z 1. října 2001
- záznamy o provedeném školení zaměstnanců o požární ochraně z let 1999 – 2001
- požární poplachové směrnice z 24. srpna 2001
- požární evakuační plán z 24. srpna 2001
- traumatologický plán z 24. srpna 2001
- seznam chemikálií – bez data zpracování
- požární řád pro dílnu údržby z 24. srpna 1998
- seznam hlavních uzávěrů na škole – bez data zpracování
- povolení používání varné konvice, povolení používání elektrických spotřebičů
- záznamy o provedeném školení externích zaměstnanců - čistopis
- tematický plán a časový rozvrh školení o BOZP pro pedagogické zaměstnance z 1. září 2000
- poučení žáků třídy o bezpečnosti ve škole a při akcích pořádaných školou - čistopis
- tematický plán poučení na začátku školního roku pro žáky a plán průběžného proškolení žáků před konáním školních akcí z 2. července 2000
- záznam o školení studujících konajících pedagogickou praxi v budově školy z 24. září 2001
- zápis z kontroly požární ochrany provedené osobou odborně způsobilou z 28. května 2001
- prověrka BOZP a PO z 27. listopadu 2000
- stav požární ochrany v roce 2000
- ustanovení prověřkové komise pro rok 2001
- přehled umístění výstražných tabulek z 28. srpna 1998
- grafické znázornění únikových cest
- příkaz ke konání svářečských prací se zvýšeným rizikem z 22. října 2001
- identifikační listy rizik s pravděpodobností, následkem a mírou rizika pro jednotlivá riziková místa školy
- protokol o technickém stavu náradí a zařízení pro tělesnou výchovu ze 7. září 2001
- zpráva o stavu hasicích přístrojů ze 7. září 2001
- revize hromosvodů z 28. března 1997
- kontrola plynového zařízení z 30. května 2001
- revize plynového zařízení z 6. června 2000 (číslo zprávy PE/00)
- revize a servis požárních vodovodů z 19. září 2000
- revize elektro zařízení školy z 8. června 2001 (číslo zprávy 1292/10.00/86 – I – EZ – A)
- protokol o určení prostředí z 28. dubna 1994
- protokol z odborné prohlídky výtahů z 26. května 1998 v bývalé mateřské škole v ulici Horymírově, nyní odloučeném pracovišti školy
- požární kniha
- kniha úrazů
- záznamy o školních úrazech za školní rok 2000 – 2001
- směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků z 1. února 2001

- karty svěřených předmětů
- seznam prací a pracovišť zakázaných ženám, těhotným ženám a matkám z 15. června 1998
- doklady o vstupních školeních z posledních dvou let
- odpovědnostní řád z 8. října 2001
- pokyny ke konání školních akcí z 1. října 2001

ZÁVĚR

Při předchozí orientační inspekci konané ve dnech 4. - 5. listopadu 1997 (čj. O-14-06/9798-180) bylo konstatováno překročení počtu zapsaných žáků v jednotlivých odděleních školní družiny. Zjištěný nedostatek byl skutečně odstraněn a počty žáků zapsaných v jednotlivých odděleních školní družiny a školního klubu jsou v souladu s příslušným předpisem.

Na základě poznatků získaných z provedených hospitací byla kvalita průběhu vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

Rozsah a účelnost plánování, funkčnost organizačního uspořádání, systém a efektivnost vedení a motivování pracovníků a účinnost kontrolních mechanismů vyhovují velikosti a podmínkám školy, takže podmínky vzdělávání byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Škola využívala prostředky přidělené ze státního rozpočtu efektivně, v souladu s účelem, na který byly poskytnuty a v souladu s platnou legislativou roku 2000.

Zásadní pozitiva

- kvalitní výchovně vzdělávací proces v hospitovaných předmětech
- rozsah mimoškolní zájmové činnosti
- pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky, dobrá pracovní atmosféra
- kvalitně fungující péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování
- propracovaný systém vnitřní a vnější informovanosti

Doporučení:

- přehodnotit koncepci výuky anglického jazyka, aby vycházela z osnov přijatého vzdělávacího programu, rozdělit učivo anglického jazyka uvedené ve vzdělávacím programu do jednotlivých ročníků
- v závěrech hodin věnovat dostatek času na jejich vyhodnocení i na sebehodnocení žáků
- tvorbě rozvrhu hodin pamatovat na plné využití odborné učebny chemie a fyziky
- oddělit funkce výchovného poradce a metodika prevence sociálně patologických jevů

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura
Členové týmu	PaedDr. Jaroslava Gebauerová
	Mgr. Izabela Hobzová
	Mgr. Jan Katolický
	PhDr. Lubomír Kratochvíl
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Šárka Baarová Jaroslava Sivková Hana Strachotová	

V Ostravě dne 23. listopadu 2001

Přílohy

- vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2001-11-30

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Marie Lukovská

.....
podpis

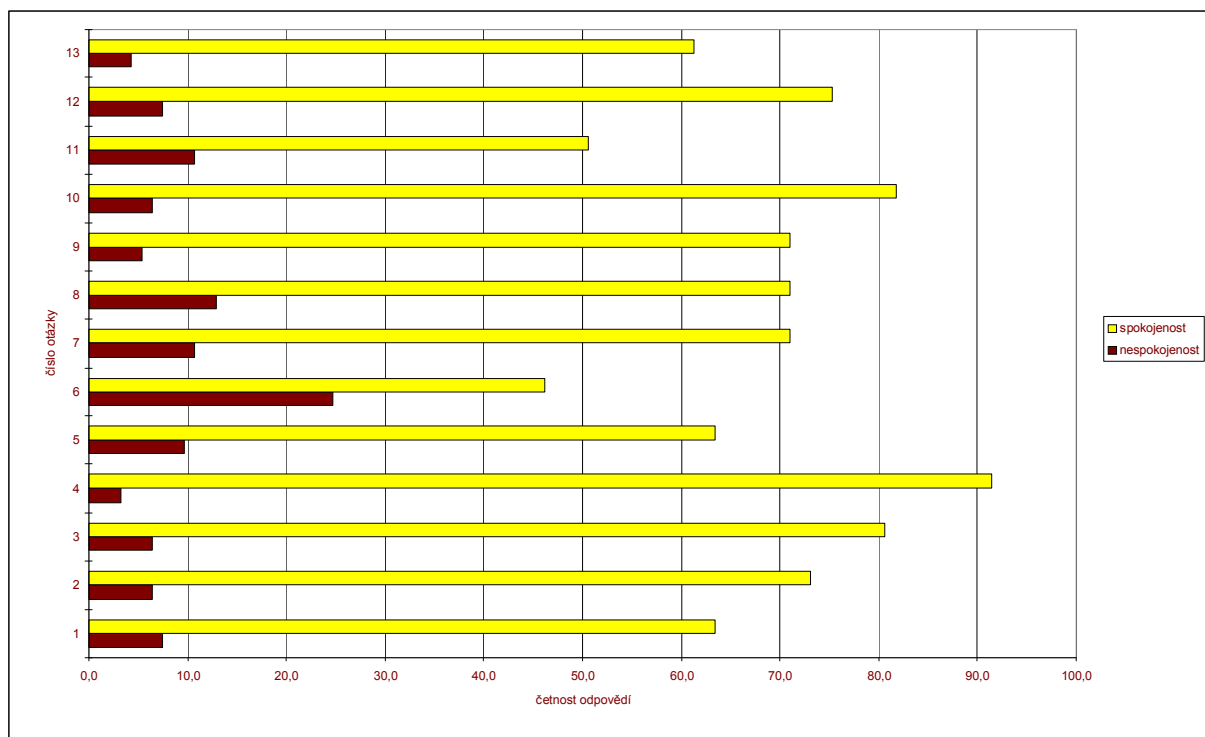
Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Příloha

Vyhodnocení dotazníku pro rodiče

Názor na:	Údaje v %:	zcela spokojených	spíše spokojených	neutrální vyjádření	spíše nespokojených	nespokojených	nemohou posoudit	nevyjádřilo se (nebo chyba)
1. Vzdělávací program školy		23,7	39,8	23,7	6,5	1,1	5,4	0,0
2. Další nabídky ve vzdělávacím programu		28,0	45,2	11,8	5,4	1,1	7,5	1,1
3. Hodnocení žáka		44,1	36,6	10,8	4,3	2,2	1,1	1,1
4. Informační služby pro rodiče		62,4	29,0	4,3	3,2	0,0	1,1	0,0
5. Kvalita výchovného poradenství		33,3	30,1	8,6	6,5	3,2	17,2	1,1
6. Materiálně technické podmínky školy		17,2	29,0	21,5	14,0	10,8	7,5	0,0
7. Psychohygienické podmínky školy		28,0	43,0	11,8	5,4	5,4	5,4	1,1
8. Hodnocení úrovně vzdělávání		24,7	46,2	8,6	9,7	3,2	5,4	2,2
9. Hodnocení z hlediska sociálních vztahů I.		36,6	34,4	16,1	5,4	0,0	6,5	1,1
10. Hodnocení z hlediska sociálních vztahů II.		52,7	29,0	11,8	3,2	3,2	0,0	0,0
11. Hodnocení výsledků učení		19,4	31,2	21,5	6,5	4,3	17,2	0,0
12. Hodnocení dalších aktivit školy		31,2	44,1	10,8	5,4	2,2	6,5	0,0
13. Celkové hodnocení školy		18,3	43,0	29,0	2,2	2,2	2,2	3,2

Grafické zobrazení výsledků dotazníků pro rodiče:

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa

Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
---------------------	---

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy <small>Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117, 702 18 Ostrava 2</small>	2001-12-19	146 1492/01-05 043
Zřizovatel <small>ÚMOB Ostrava-Jih, odb. škol. a kult., Horní 3, PSČ 700 30</small>	2001-12-19	146 1493/01-05 043
Rada školy (není zřízena)	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.